Austatud lugeja!

Võtsin aasta alguses vanainimese eheda entusiasmiga vastu Juridica toimetuskolleegiumi ettepaneku astuda igakülgseid samme, pühendamaks ajakirja üks number tervikuna vaid ekspertiisidega seonduvale. Võib ju üsna kindlalt öelda, et tänastes kohtumenetlustes tegutsevatel juristidel ei ole ühtegi teist nii vältimatut, tavapärast ja usaldusväärset partnerit, nagu on seda eksperdid. Samavõrd kindlalt (ja kurvalt) saab mu meelest tõdeda, et taasiseseisvumise järgsel ajal ei ole meie õigusteadlased millegipärast pidanud vajalikuks või võimalikuks vähegi sügavamalt tegeleda ekspertiiside üsna keeruka õigusliku problemaatikaga. Arvan sedagi, et meie juristkond ja õigusloojad ei ole suhtunud piisava empaatiaga ei ekspertkonna igapäevastesse muredesse ega osanud ära kasutada ka erinevate ekspertiisiliikide mitmesuguseid uuenenud võimalusi.

Lootes, et Juridica käsilolev number võiks kujuneda Eesti ekspertoloogia tormilise arengu stardipakuks, hakkasin värbama autoreid. Kõigepealt mõistetavalt ekspertide hulgast. Tagantjärele on hea meel tõdeda, et dr Marika Väli ei kirjutanud mitte üksnes ise artiklit ühel minu hinnangul vägagi olulisel praktikalähedasel teemal, vaid suutis „ära rääkida“ ka paljud oma kolleegid Eesti Kohtuekspertiisi Instituudist astuma igapäevase põhitöö kõrvalt üles ka Juridica veergudel.

Pean saavutuseks seda, et valdav osa ekspertide artiklitest ongi väga praktikalähedased. Eeskätt just selliseid kirjutisi ootavadki kuuldavasti Juridicalt meie juristid-praktikud. Aga meie ekspertide tänaste arusaamade kajastus oleks jäänud kindlasti poolikuks ilma Merike Rumpi ja Ivar Pritsi ning Gunnar Tasa artikliteta, milles käsitletakse vastavalt Eesti kohtuekspertiisisüsteemi arengut ja ekspertide tegevuse võimalikku tulevikku.

Juridica ekspertiisiteemaline number oleks aga ilmselgelt olnud puudega siis, kui selles ei oleks sõna saanud kohtumenetluste põhisubjektid prokurör, advokaat ja kohtunik, samuti valdkonna õigusloomet koordineeriv Justiitsministeeriumi ametnik. Loodan, et mul ehk peaaegu õnnestus sellist puuet vältida.

See „ehk peaaegu vältida“ kajastab tegelikult mu enda süümepiinasid seoses asjaoluga, et kuigi juba pensionär, võtsin siiski endale kohtuniku aspektist lähtuva rääkimisõiguse. Aga jumala eest: pakkusin lahkelt, kuid paraku tagajärjetult kirjutamise võimalust ka päriskohtunikele, vähemalt riigikohtunikele. Teisalt aga – mis seal salata – ei suutnud ma mind ennast ammusest ajast huvitanud küsimuste puhul kuidagi kirjutamiskiusatusele vastu panna. Ehk annavad lugejad mulle andeks ka selle, et õigusajaloolise lünga täiteks pikkisin oma jutu sisse ka põgusa ülevaate Olev Püssa 1954. aastal kaitstud ekspertiisiteemalisest ja minu hinnangul väga sisukast väitekirjast.

Tagantjärele kõigile artiklitele pilku heites kujutan vägagi hästi ette mitmesuguseid võimalikke diskussioone eri autorite vahel. Aga palun! Just seda me vajamegi.

Juridica käsiloleva numbri toimetajaveeru lõpetuseks aga tahaksin teha ettepaneku pühendada see number Eesti ekspertoloogia suurkujule professor Herbert Lindmäele. Mehele, kes 2020. aasta 20. oktoobril tähistas oma 90 aasta juubelit.

Eerik Kergandberg
emeriitriigikohtunik